Rob Essers

Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
(024) 355 81 71
rob@gaypnt.demon.nl

"Geef Eddie de eer die hij verdient"

kanttekeningen bij initiatiefvoorstel

Op 7 oktober 2021 hebben de raadsleden Pieter van Megen (D66) en Marieke Smit (Groen-Links) een initiatievoorstel ingediend met de titel 'Geef Eddie de eer die hij verdient' (Initiatief-voorstel ID 25; pdf-bestand gewijzigd: 07-10-2021 17:04:20).

beslispunt 1
Het eerste beslispunt gaat over muurschilderingen. Daarin wordt gesteld dat Nijmegen er de afgelopen jaren 'een aantal mooie muurschilderingen' in de openbare ruimte bij gekregen heeft en een muurschildering van Eddie Van Halen goed in dat beeld zou passen.

Een aantal muurschilderingen roept bij mij de vraag op sprake is van inbreuk op het auteurs-recht van de maker. Een architect heeft, zelfs nadat hij zijn auteursrecht heeft overgedragen, het recht om zich te verzetten tegen misvorming, verminking of andere aantasting van het werk (zie artikel 25 Auteurswet).

Over smaak valt niet te twisten, maar de muurschildering van een hert op een pand de hoek van de Hertogstraat, slaat mijns inziens 'als een tang op een varken' en doet afbreuk aan de wederopbouwarchitectuur (zie Street View - aug. 2021).

beslispunt 2
Om moverende redenen beperk ik mij hier verder tot het tweede beslispunt uit het voorstel waarin staat:

> 2. De gemeente Nijmegen wijst een straatnaam aan, die vernoemd is naar Edward Lodewijk van Halen op het moment dat hij tien jaar overleden is: 6 oktober 2030. Of eerder wanneer hier een logisch plek voor ontstaat, bijvoorbeeld bij nieuwbouw en het toevoegen van extra straten die bijvoorbeeld passen bij het thema 'Artiesten met een Nijmeegse historie'

Het college heeft zijn standpunt omtrent het initiatiefvoorstel inmiddels vastgesteld (besluit B&W d.d. 14 december 2021, nummer 4.11) en schriftelijk aan de raad kenbaar gemaakt. In de brief van B&W d.d. 14 december 2021 (kenmerk E21.002937) is aan het voorgestelde beslispunt 2 één alinea gewijd:

> **Straatnaam**
> Het voorstel om een straatnaam te vernoemen naar Eddie van Halen is afgestemd met de werkgroep straatnaamgeving. Een van de voorwaarden is dat iemand 10 jaar dood moet zijn, voordat er een straat-naam naar vernoemd wordt. Dat is in 2030 het geval. Ruim voor 2030 zoeken wij naar een geschikte locatie voor het vernoemen van Eddie van Halen.

Het collegestandpunt kan ik niet volgen. Daarom heb ik het college op 19 december 2021 met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur om informatie verzocht over de afstemming met de ambtelijke werkgroep straatnaamgeving en de voorwaarden waaraan straatnamen moeten voldoen (zie bijlage).

Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen (artikel 6, Wet openbaarheid van bestuur). De ontvangst van het Wob-verzoek is op de gebruikelijke onbevredigende wijze bevestigd (brief d.d. 20 december 2021; kenmerk E21.003163).

richtlijnen
Op de gemeentelijke website staan richtlijnen waaraan geen openbaar besluit van of namens het bevoegde bestuursorgaan ten grondslag ligt. In verschillende versies die in de loop der jaren werden aangetroffen, staat onder meer:

> - Er worden geen personen vernoemd die nog in leven zijn, met uitzondering van leden van het Koninklijk Huis." (*Richtlijnen voor straatnaamgeving*, pdf-bestand gewijzigd: 22-03-2016 14:13:48)
> - De persoon is minstens 10 jaar geleden overleden; uitzonderingen worden gemaakt voor leden van het Koninklijk Huis." (*Richtlijnen straatnaamgeving*, pdf-bestand gewijzigd: 30-01-2017 09:30:59)

Dat een te vernoemen persoon ten minste tien jaar geleden overleden moet zijn, is een van de 'bestuurlijke regels' die vermeld staan in de VNG-publicatie: *Benoemen, nummeren en begrenzen* (2005). In de woonplaatsen Nijmegen en Lent zijn sinds de eeuwwisseling de volgende openbare ruimten genoemd naar personen die nog geen tien jaar dood waren:

2001 Burgemeester Daleslaan
2004 Jo Eversstraat
2005 Nina Simonestraat
2005 Sergeant Robinsonviaduct
2011 Gilbert Bécaudstraat
2011 Professor Schillebeeckxplein
2012 Theo Blankenaauwpad
2014 Nelson Mandelaplein
2014 Hugo Clausstraat
2014 Gabriel García Márquezstraat
2014 Ananta Toerstraat
2014 Hella Haassestraat
2015 Ferry Portierstraat
2015 Albert Trouwborststraat
2015 Jan van Ruitenbeekstraat
2018 Nora Ephronstraat
2018 Dick Brunastraat

Met de inwerkingtreding van de Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2019) op 15 mei 2019 zijn alle eerdere gemeentelijke regels en voorschriften voor het benoemen van delen van de openbare ruimte en het nummeren van de daaraan liggende objecten vervallen (artikel 10, eerste lid).

NB Het zou een goede zaak zijn om de richtlijnen formeel inclusief hardheidsclausule vast te stellen zodat geen oneigenlijk beroep meer gedaan hoeft te worden op voorwaarden die niet zijn vastgelegd. De uitzondering voor leden van het koninklijk huis kan achterwege blijven. In de gemeente Nijmegen zijn al geruime tijd geen nieuwe openbare ruimten meer genoemd naar leden van het koninklijk huis. De laatste keer was in 1937 (besluit B&W d.d. 19 februari 1937: Prins Bernhardstraat, *met ingang van 29 juni 1937*).

procedure
Nog voordat de raad een besluit heeft genomen over het initiatiefvoorstel en/of ingestemd heeft met het standpunt van B&W berichtte De Gelderlander op 15 december 2021 dat de 'wereldberoemde gitarist Van Halen' een eigen straat in Nijmegen krijgt. Daarin wordt wethouder Noël Vergunst geciteerd en de indruk gewekt dat het besluit reeds genomen is. De onjuiste voorstelling van zaken is door diverse landelijke media overgenomen.

De behandeling van initiatiefvoorstellen is geregeld in artikel 38 van het Reglement van Orde 2019. Het initiatiefvoorstel 'Geef Eddie de eer die hij verdient' d.d. 7 oktober 2021 moet nog door de raad worden besproken. Op de agenda voor de Besluitronde van 2 februari 2022 staat ingekomen stuk D23 d.d. 14 december 2021 inzake Initiatiefvoorstel Geef Eddie de eer die hij verdient (agendapunt 10.4.23) bij de Brieven van het college van B&W ter kennisname (tenzij anders vermeld). De bespreking van het initiatiefvoorstel geschiedt op zijn vroegst in de februari-cyclus voorafgaande aan de besluitronde van 9 maart 2022.

In artikel 38, vijfde lid, van het Reglement van Orde 2019 staat: Behandeling in een gespreksronde vindt in de regel zo snel mogelijk, doch niet binnen vier weken nadat het voorstel is ingediend, plaats.

regelgeving
De gemeenteraad kent per woonplaats namen toe aan delen van de openbare ruimte en zo nodig aan gemeentelijke gebouwen en bouwwerken (artikel 2, tweede lid, Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2019). Onder 'openbare ruimte' wordt in de verordening en de daarop berustende bepalingen verstaan: "door de gemeenteraad als zodanig aangewezen en van een naam voorziene buitenruimte die binnen één woonplaats is gelegen".

Bij naamgeving van de openbare ruimte gaat het om twee zaken: *1)* de vaststelling van de naam en *2)* de aanwijzig van de ruimte waarop de naam betrekking heeft. Een deugdelijk besluit bevat de benaming van de vast te stellen openbare ruimte, de bijbehorende woonplaatsnaam en een bij het besluit behorende bijlage met een situatietekening waarop precies is af te lezen op welke wijze de in het besluit opgenomen openbare ruimte wordt begrensd (geometrie).

Een beslissing tot vaststelling van een openbare ruimte, alsmede de wijziging of intrekking daarvan is in artikel 7 onder b, van het Besluit basisregistratie adressen en gebouwen als brondocument voor de basisregistratie aangewezen. In de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) is de geometrie van openbare ruimten niet opgenomen, maar deze moet wel zijn vastgelegd in het besluit dat als brondocument in de BAG wordt ingeschreven.

Het besluit zal moeten voldoen aan de formele en materiële eisen van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) . Op grond van de Awb is het mogelijk tegen het besluit een bezwaarschrift in te dienen bij het besluitende bestuursorgaan. Ook staat de mogelijkheid open om daartegen in beroep te gaan (zie toelichting Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2019).

Een besluit dient te berusten op een deugdelijke motivering (artikel 3:46 Awb). De motivering wordt vermeld bij de bekendmaking van het besluit. Daarbij wordt zo mogelijk vermeld krachtens welk wettelijk voorschrift het besluit wordt genomen (artikel 3:47, Awb).

initiatiefvoorstel
In het initiatiefvoorstel ontbreken de naam van de openbare ruimte, de locatie (geometrie), de bijbehorende woonplaats en de ingangsdatum. Het beslispunt vertoont alle kenmerken van een motie waarin het college wordt opgeroepen om in 2030 of eerder te komen met een voorstel om een openbare ruimte te noemen naar Edward Lodewijk van Halen.

De voorbeelden in het beslispunt dragen niet bij aan de duidelijkheid. Het is onzeker of er vroeg of laat een logische plek beschikbaar komt. Het thema 'Artiesten met een Nijmeegse historie' is (nog) niet door de raad vastgesteld. Het voorliggende beslispunt wekt onterechte verwachtingen en is daardoor misleidend. Dat wordt nog versterkt het collegestandpunt en de wijze waarop dit in de openbaarheid is gebracht.

Het is de vraag of de raad in 2022 kan vastleggen wat het bevoegde gemeentelijke orgaan in 2030 of eerder zou moeten besluiten. Er zal te zijner tijd een nieuw (raads)besluit genomen moeten worden waarvan de uitkomst niet bij voorbaat vaststaat.

praktische bezwaren
Wat is de juiste schrijfwijze en uitspraak van de familienaam? Het probleem met de hoofdletter V (Amerikaanse schrijfwijze) kan worden omzeild door de voornaam weg te laten. In dat geval kan de naam van de openbare ruimte ook verwijzen naar de band Van Halen en Alexander Arthur van Halen, die in het beslispunt niet worden genoemd. Of is het de bedoeling dat alleen Eddie de eer krijgt die hij verdient?

De Amerikaanse uitspraak *Ven Heelen* kan in een situatie waarin iedere seconde telt tot problemen leiden. Bij naamgeving van de openbare ruimte behoort het primair om de vindbaarheid te gaan. Met het risico op misverstanden moet bij de vaststelling van de naam rekening gehouden te worden. In een situatie waarin de uitspraak niet vanzelfsprekend is, kan deze expliciet in het beslispunt en onderschift op het straatnaambord worden vermeld.

reservelijst
Gelet op de formulering van het tweede beslispunt ligt het meer voor de hand om de naam toe te voegen aan de reservelijst. In het verleden was deze reservelijst online beschikbaar op de gemeentelijke website. Uit de 'Reservelijst straatnamen 2009' (pdf-bestand gewijzigd: 05-08-2009 10:22:15) blijkt dat VanHalen (zonder spatie) al sinds 2007 op de reservelijst staat.

In het verslag van de vergadering van de commissie straatnaamgeving d.d. 14 september 2007 staat op vervolgvel 1 en 2:

> **5. Reservelijst**
> *a. ingekomen suggesties*
> (...)
> ▪ *Bericht van mevrouw J. Verheijen over vernoeming popgroep Van Halen*
> Mevr. Verheijen licht toe dat de familie Van Halen, waaronder de leden van de bekende popgroep, in de jaren 50 in Nijmegen woonden en dat de groep ook heeft opgetreden in De Goffert. Vernoeming van de band zou goed zijn voor de stad.
> Opgemerkt wordt dat de naam zowel een band, als nog levende mensen betreft. Bovendien past de naam niet bij de andere popgroepen in Visveld, omdat het geen Britse band betreft.
> Besloten wordt de band op de reservelijst te plaatsen, waarbij de naam aanelkaar zal worden geschreven om aan te geven dat het specifiek om de band gaat.

Sinds de opheffing van de commissie straatnaamgeving (raadsbesluit d.d. 18 maart 2009) en de afschaffing van de halfjaarlijkse rapportage aan de raad (brief van B&W d.d. 8 februari 2011*;* kenmerk G340/11.0000144) voltrekt voorbereiding van (raads)voorstellen zich aan de openbaarheid.

conclusie
Het initiatiefvoorstel voldoet niet aan de eisen waaraan een deugdelijk besluit inzake naamgeving van de openbare ruimte moet voldoen. Het voorstel wekt verwachtingen die mogelijk niet kunnen waargemaakt. Het standpunt van het college (besluit B&W d.d. 14 december 2021, nummer 4.11) dat het initiatiefvoorstel uitvoerbaar is, kan ik dan ook niet volgen.

Als Eddie van Halen de eer verdient die hem volgens het initiatiefvoorstel toekomt, hoeft niet tot 2030 gewacht te worden. Er zijn geen gemeentelijke regels op grond waarvan iemand minstens 10 jaar geleden overleden moet zijn om in aanmerking te komen voor een straatnaam.

Het probleem is het vinden van een geschikte naam en een toepasselijke locatie. Er is geen reden om aan te nemen dat dit probleem zich in de komende jaren vanzelf oplost. De band VanHalen (zonder spatie) staat al sinds 2009 op de reservelijst.

Nijmegen, 28 december 2021

Rob Essers

Rob Essers

Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
024 - 355 81 71
rob@gaypnt.demon.nl

Burgemeester en wethouders van Nijmegen
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
			19 december 2021

Onderwerp	Bijlage(n)
Wob-verzoek	-

Geacht college,

In de openbare besluitenlijst van de collegevergadering van 14 december 2021 staat:

> **4.11** **Initiatiefvoorstel Geef Eddie de eer die hij verdient**
> *Besluit:*
> 1. De brief aan de raad over initiatiefvoorstel ‘Geef Eddie de eer die hij verdient’, waarin we aangeven dat het uitvoerbaar is, vast te stellen.

Zowel in het 'Collegevoorstel Initiatiefvoorstel Geef Eddie de eer die hij verdient' als in de 'Brief aan de raad over het initiatiefvoorstel Eddie van Halen' staat:

> Het voorstel om een straatnaam te vernoemen naar Eddie van Halen is afgestemd met de werkgroep straatnaamgeving. Een van de voorwaarden is dat iemand 10 jaar dood moet zijn, voordat er een straatnaam naar vernoemd wordt. Dat is in 2030 het geval. Ruim voor 2030 zoeken wij naar een geschikte locatie voor het vernoemen van Eddie van Halen.

Met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur verzoek ik u hierbij om toezending van (digitale) kopieën van alle relevante documenten als bedoeld in artikel 1, onder a, van de wet die gegevens bevatten over:

1. de afstemming met de ambtelijke werkgroep straatnaamgeving;
2. a. de voorwaarden waaraan straatnamen moeten voldoen;
   b. de besluiten die hieraan ten grondslag liggen;
   c. de wijze waarop deze bekendgemaakt zijn.

Ik ken de Richtlijnen voor straatnaamgeving *(pdf-bestand gewijzigd: 22-03-2016 14:13:48)* en Richtlijnen straatnaamgeving *(pdf-bestand gewijzigd: 30-01-2017 09:30:59)* die niet door het bevoegde gemeentelijke orgaan zijn vastgesteld. Bepaalt een ambtelijke werkgroep aan welke voorwaarden moet worden voldaan?

Met vriendelijke groet en hoogachting,

drs. R.C. Essers

Nijmegen

RC Essers
Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR NIJMEGEN

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon: 14024
E-mail: gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Ons kenmerk
E21.003163
Uw kenmerk

Datum: 20-12-2021
Datum uw brief:
Betreft: ontvangstbevestiging

Geachte RC Essers,

Wij hebben uw bericht over Wob-verzoek mbt collegevoorstel 14-12-2021, nummer 4.11 initiatiefvoorstel Geef Eddie de eer die hij verdient ontvangen op 20/12/2021 en geregistreerd met kenmerk E21.003163.

Uw bericht is doorgestuurd naar de betreffende afdeling. Indien wij niet tot een reactie verplicht zijn, zult u verder geen antwoord ontvangen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders

Hoofd Bureau Documentaire Informatievoorziening